

«بررسی وضعیت کتاب و کتابخوانی در جهان»

مجموعه‌ی (۹) - اروپا

کتابخوانی و مشارکت‌های فرهنگی در کشورهای اروپایی

پژوهشگران:

اداره‌ی مطالعات و برنامه‌ریزی وزارت فرهنگ و
ارتباطات فرانسه
میشل اسکالیوتیس، یوروستات، میشل راک

ژوئن ۲۰۰۴ میلادی

به اهتمام

حمید قبادی‌دانا - محمد اللهیاری فومنی

با همکاری

زهرا مرادی نسب، اشرف راضی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

«بررسی وضعیت کتاب و کتابخوانی در جهان»

مجموعه‌ای (۹) - اروپا:
کتابخوانی و مشارکت‌های فرهنگی در کشورهای اروپایی
پژوهشگران: اداری مطالعات و برنامه‌ریزی وزارت فرهنگ و ارتباطات فرانسه
میشل اسکالونیس، یوروستات، میشل راک

این کتاب
با حمایت
معاونت
امور فرهنگی
وزارت
فرهنگ و
ارشاد
اسلامی چاپ
شده است.

زیر نظر: محسن پرویز

به اهتمام: حمید قبادی دانا - محمد اللهیاری فومنی

با همکاری: زهرا مرادی نسب، اشرف راضی

ویراستار علمی و سر ویراستار: مصطفی امید

ویراستار ادبی: حسن یونسی

مدیر اجرایی: تقی سبزیعلیان

ناشر: شرکت تعاونی کار آفرینان فرهنگ و هنر

چاپ اول: تهران ۱۳۸۸

شمارگان: ۳۰۰۰ نسخه

طراحی متن و جلد: آتلیه امینان

لیتوگرافی: جامع هنر، چاپ: چاپخانه‌ی دالاهو، صحافی: سپیدار فرانکر

شابک: ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۵۴۳۵ - ۶۸ - ۹

بها: ۲۶۰۰ تومان

کلیه حقوق این اثر برای ناشر محفوظ است.

فروشگاه و مرکز بخش: تهران، خیابان جمهوری - خیابان باستان جنوبی

کوجه نوری - مین است اول - پلاک ۲ - تلفن: ۶۶۹۰۵۳۳۳

فهرست نویسی پیش از انتشار کتابخانه‌ی ملی جمهوری اسلامی ایران

سرشناسه: قبادی، حمید، گردآورنده

عنوان و نام پدیدآور: کتابخوانی و مشارکت‌های فرهنگی در کشورهای اروپایی / به اهتمام

حمید قبادی دانا، محمد اللهیاری فومنی؛ پژوهشگران: اداری مطالعات و برنامه‌ریزی وزارت

فرهنگ و ارتباطات فرانسه، میشل اسکالونیس، یوروستات، میشل راک؛

با همکاری: زهرا مرادی نسب، اشرف راضی

مشخصات نشر: تهران، شرکت تعاونی کار آفرینان فرهنگ و هنر، ۱۳۸۸.

مشخصات ظاهری: ۱۴۴ ص، مصور (رنگی)، جدول، نمودار.

فروست: بررسی وضعیت کتاب و کتابخوانی در جهان؛ ۹ - اروپا

شابک: 978-600-5435-68-9 - شابک دوره: 978-600-5435-81-8

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

یادداشت: عنوان دیگر: بررسی وضعیت کتاب و کتابخوانی در جهان

یادداشت: کتابنامه

یادداشت: واژه‌نامه

موضوع: اروپا - زندگی فرهنگی - نمونه پژوهی

شناسه افزوده: اللهیاری فومنی، محمد

شناسه افزوده: راضی، اشرف، با همکاری

شناسه افزوده: مرادی نسب، زهرا، با همکاری

شناسه افزوده: شرکت تعاونی کار آفرینان فرهنگ و هنر.

رده‌بندی کنگره: ۱۳۸۸ الف ۲۰۳/۳ CB

رده‌بندی دیویی: ۹۴۰

شماره‌ی کتابشناسی ملی: ۱۹۸۳۰۳۱

فهرست

مقدمه ناشر

۹

فصل نخست

تعریف و تولید آمار فرهنگی هماهنگ در اروپا

۱۳

اشاره

۱۵

۱. مقدمه

۱۷

۱- الف. مطالعات پیشین

۱۷

۱- ب. اهداف اصلی تحقیق ۲۰۰۳

۱۸

۲. تحقیق ۲۰۰۳

۱۹

۲- الف. دامنه‌ی تحقیق ۲۰۰۳

۱۹

۲- ب. داده‌ها و طبقه‌بندی‌ها

۲۰

۲- ب- ۱. پژوهش‌های نیروی کار

۲۰

- ۲- ب- ۲. طبقه‌بندی مشاغل و فعالیت‌های ۲۲
- ۲- ج. پرسشنامه‌ی ارسال شده به کشورهای اروپایی ۲۲
- ۲- ج- ۱. هدف پرسشنامه ۲۲
- ۲- ج- ۲. سطح طبقه‌بندی به کار رفته در بررسی نیروی کار ۲۲
- کشورها ۲۳
- ۲- ج- ۳- منابع دیگر اشتغال ۲۴
- ۲- د- چگونگی برآورد تعداد معماران ۲۵
- ۳- اشتغال در مشاغل فرهنگی در سال ۲۰۰۲ میلادی ۳۱
- ۳- الف - انتخاب طبقه‌بندی ۳۱
- ۳- ب - مشروح داده‌ها بر اساس استاندارد بین‌المللی طبقه‌بندی مشاغل ۳۲
- ۳- ج- برآورد از طریق شغل ۳۲
- ۳- ج- ۱- کدهای ۳۱۳۱ استاندارد بین‌المللی طبقه‌بندی مشاغل ۳۲
- ۳- ج- ۲- کدهای ۳۴۷۱ و ۳۴۷۴ استاندارد بین‌المللی طبقه‌بندی مشاغل ۳۳
- ۳- ج- ۳- معماران ۳۴
- ۳- د- یافته‌های کلیدی ۳۴
۴. اشتغال در فعالیت‌های فرهنگی در ۲۰۰۲ ۳۸
- ۴- الف- انتخاب طبقه‌بندی ۳۸
- ۴- ب- مشروح داده‌های مربوط به عناوین کلی فعالیت‌های اقتصادی اتحادیه‌ی اروپا ۳۹
- ۴- ج- برآورد از طریق فعالیت ۴۰

- ۴-ج-۱- کد ۲۲۱ عناوین کلی فعالیت‌های اقتصادی اتحادیه‌ی اروپا ۴۰
- ۴-ج-۲- کدهای ۹۲۱ و ۹۲۵ عناوین کلی فعالیت‌های اقتصادی اتحادیه‌ی اروپا ۴۱
- ۴-ج-۳- کد ۵۲۴۷ عناوین کلی فعالیت‌های اقتصادی اتحادیه‌ی اروپا ۴۱
- ۴-ج-۴- فعالیت‌های معماری ۴۱
- ۴-د-۵- یافته‌های اساسی ۴۲

۵- اشتغال فرهنگی در ۲۰۰۲: شیوه‌ی جدول‌بندی

- متقاطع (مشاغل و فعالیت‌ها) ۴۵
- ۵-الف- فهرست خلاصه‌شده‌ی تحقیق ۲۰۰۱ ۴۵
- ۵-ب- اهداف تحقیق ۲۰۰۳ ۴۶
- ۵-ب-۱- تصدیق شیوه‌ی جدول‌بندی متقاطع ۴۶
- ۵-ب-۲- اصلاحات مطرح شده در ۲۰۰۳ ۴۸
- ۵-ج- شیوه‌ی جدید جدول‌بندی متقاطع ۵۰
- ۵-ج-۱- شیوه ۵۰
- ۵-ج-۲- شرح ماتریس ضریب‌های فرهنگی ۵۱
- ۵-ج-۳- محاسبه‌ی ماتریس اشتغال فرهنگی ۵۵
- ۵-ج-۴- ارائه‌ی ماتریس اشتغال فرهنگی برای هر کشور ۵۶
- ۵-د- نتایج عمده‌ی روش‌های ارتقایافته ۵۷

فصل دوم

نمودارهای مهم مشارکت فرهنگی در اتحادیه‌ی اروپا

اشاره

۶۱

۶۳

۶۵	چکیده‌ی مقاله
۶۶	پیشینه و هدف
۶۹	مطالعه‌ی کتاب‌ها
۷۷	خواندن روزنامه و مجله
۸۰	اروپایی‌ها و موسیقی
۸۲	کاربری اینترنت و رایانه‌های شخصی
۸۹	رادیو و تلویزیون
۹۴	فعالیت‌های فرهنگی
۱۰۳	پرداختن به کارهای هنری
۱۰۷	بحث و گفتگو
۱۱۰	فهرست منابع

فصل سوم

۱۳۱	۵۰ گام برای یک بیانیه‌ی مطالعه در اروپا
۱۳۱	اشاره
۱۳۳	الف - کتاب به عنوان ابزاری برای گسترش دانش
۱۳۴	ب - تجربه‌ی مطالعه
۱۳۵	ج - ماندگاری کتاب
۱۳۶	د - ارتباط کتاب و سیستم اطلاع رسانی
۱۳۸	ه - میراث
۱۳۹	و - به سوی یک سیاست مطالعه‌ی اروپایی
۱۳۹	ز - به سوی سیاست مطالعه
۱۴۱	ح - یک بازار جدید
۱۴۴	و - دلایل مطالعه

مقدمه

دنیای امروز، روزگار شتاب تکنولوژی در پوشش دادن جهان زیر یک چتر خبری و اطلاع‌رسانی است. روزگاری که به جرأت می‌توان گفت هیچ کشوری، به معنای واقعی، مالک مطلق داشته‌های خود نیست. هر کشور و ملتی هم که به دانش و تجربه‌هایی نوین دست می‌یابد، تنها زمان کوتاهی می‌تواند آن داشته را، مثل یک «راز»، از دید و افکار سایر جهانیان پنهان نگه دارد.

بسیاری از سخت‌گیری‌ها در حفظ اسرار و کشفیات نوین، بیشتر در عرصه‌های نظامی و دفاعی خود را می‌نمایانند و عنوان و حکم «محرمانه»، «سری» یا «به کلی سری» را به خود می‌گیرند.

فرهنگ و هنر اما، به عنوان ابزاری که امروزه، مبین رشدیافتگی و توسعه‌ی یک کشور محسوب می‌شوند، نه تنها در زیرمجموعه‌ی «اسرار داخلی» یک کشور و ملت قرار نمی‌گیرند، بلکه متولیان

آنها، به عمد، به تبلیغ و ترویج دستاوردهای فرهنگی و فراورده‌های هنری خود نیز می‌پردازند.

شاید یکی از اصلی‌ترین وظیفه‌ی متفکران و اندیشمندان هر ملت، مواجه شدن با این دستاوردهای فرهنگی و هنری است تا آنها را با محک اعتقاد، فرهنگ و حساسیت‌های مردم خود، بسنجد و با جداسازی سره از ناسره، محصولی صیقل‌یافته و متناسب با ذائقه‌ی مردمشان را به جامعه‌ی مخاطب خود ارائه دهند.

تلاش اهل فرهنگ و هنر در سراسر گیتی، فعالیتی همه‌گیر و سراسری است که با کسب اطلاع، تجزیه و تحلیل و استفاده از تجارب به دست آمده، می‌توان صدها مشعل فروزان و مفید را برای عبور از راه‌های تاریک و ناشناخته‌ی پیش روی بشر، به دست آورد. مجموعه‌ی حاضر، درصدد است با تجزیه و تحلیل تلاش همه‌ی کشورها در حوزه‌ی فرهنگ، اعم از مطالعه و سایر شاخصه‌های فرهنگی، تجاربی را شسته و رفته، در اختیار خوانندگان و مخاطبان فرهیخته‌ی خود قرار دهد، تا چراغ راهی باشد برای کسانی که در مسیر تلاش خود، به تجارب موفق کسانی که این راه را پیموده یا در آغاز راه‌اند، دست یابند.

آشنایی و آگاهی از بایدها و نبایدهایی که دیگران تجربه کرده‌اند، شراکت و همگامی با همه‌ی کسانی است که فرهنگ را، بهترین مقصد و تلاش‌های فرهنگی را برترین عبادت‌ها در راه هدایت بشر به سوی سعادت دنیا و آخرت می‌دانند.

این مجموعه کوشیده است محورهای زیر را در کشورهای مختلف جهان بررسی کند و از این رهگذر، روش‌های سودمند قابل استفاده را برای اجرا در کشورمان بنمایاند:

۱. میزان علاقمندی به کتاب و کتابخوانی در جوامع مختلف
۲. روش‌های مختلف ایجاد انگیزه برای افزایش مطالعه در میان کودکان، نوجوانان و جوانان
۳. میزان علاقمندی به دیگر شاخص‌های فرهنگی و بررسی ارتباط آنها با میزان مطالعه و کتابخوانی افراد در کشورهای مختلف
۴. عوامل اثرگذار بر گرایش به کتابخوانی
۵. بررسی تطبیقی وضعیت کتابخوانی برحسب کشورها
۶. بررسی تطبیقی وضعیت کتابخوانی با توجه به گروه‌های مختلف جمعیت‌شناسی
۷. اقتصاد نشر و وضعیت بازار کتاب در برخی کشورها

مطالعه‌ی حاضر نشان می‌دهد روش‌های متنوعی در کشورهای مختلف در حال اجراست، تا کتابخوانی به عنوان یک عادت پسندیده از سنین کودکی در کودکان نهادینه شود و از این حیث دغدغه‌های مشابهی در برنامه‌ریزان فرهنگی کشورهای مختلف وجود دارد. صرف‌نظر از محتوای کتاب‌های تولیدی در کشورهای مختلف، اصل دغدغه یعنی ترویج کتابخوانی، امری پسندیده است.

امید است مطالعه‌ی این مجموعه کمک شایانی به تصمیم‌سازان این عرصه در کشورمان و سیاستگذاران عرصه‌ی فرهنگ و هنر کند.

ناشر